

7. Měnové podmínky

V 1. čtvrtletí 2025 došlo k jednomu snížení měnověpolitických sazeb.

V 1. čtvrtletí 2025 došlo k jednomu čtvrtbodovému snížení základních měnověpolitických sazeb. V únoru byla dvoutýdenní repo sazba snížena na 3,75 %¹, diskontní sazba na 2,75 % a lombardní na 4,75 %. Kurz koruny vůči euru v průběhu celého kvartálu velmi mírně posiloval. Průměr za celé 1. čtvrtletí dosáhl 25,08 CZK/EUR. Meziročně se kurz téměř nezměnil a mezičtvrtletně koruna vůči euru mírně posílila (o 17 haléřů, 0,66 %). Kurz vůči dolaru v průběhu čtvrtletí výrazně posílil, což se projevilo zejména na březnových cenách zahraničního obchodu. Na počátku roku kurz dosahoval úrovně okolo 24,50 CZK/USD a během ledna tuto hranici krátce překonal. Následně koruna postupně do začátku března posílila ke 24,00 CZK/USD. V prvním březnovém týdnu ale došlo k prudkému posílení kurzu ke 23,00 CZK/USD a v závěru března byla koruna na 23,08 CZK/USD. V průměru za celý kvartál kurz činil 23,84 CZK/USD. Meziročně to znamenalo oslabení o 75 haléřů (3,27 %) a mezičtvrtletně byl průměr kurzu koruny vůči dolaru slabší o 20 haléřů (0,86 %).

Klesaly také mezibankovní úrokové sazby.

Pokles mezibankovních úrokových sazeb byl v 1. čtvrtletí rovnoměrný napříč splatnostmi. Tříměsíční PRIBOR klesl o 0,19 p. b.² na 3,72 %, šestiměsíční o 0,18 p. b. na 3,61 % a roční o 0,16 p. b. na 3,53 % ke konci března. V případě výnosů vládních dluhopisů klesalo průměrné úročení u dluhopisů s nejkratší splatností do dvou let (-0,20 p. b. na 3,44 % ke konci března). Dluhopisy se splatností mezi 5 a 10 lety byly ke konci čtvrtletí úročeny v průměru 3,79 % (+0,06 p. b.) a ty s dlouhodobou splatností 4,26 % (+0,13 p. b.).

Meziročně klesl objem termínovaných vkladů.

V 1. čtvrtletí pokračoval pokles úrokových sazeb na vkladech. Běžné účty domácností byly ke konci března v průměru úročeny 0,12 % (-0,03 p. b.). Výrazněji se snižovala průměrná úroková sazba vkladů s dohodnutou splatností (-0,19 p. b.), která ke konci března činila 3,01 %. Nefinanční podniky měly u běžných účtů mírně vyšší úrokové sazby než domácnosti (0,61 %). I pro ně se ale snižovalo úročení vkladů s dohodnutou splatností (-0,18 p. b. na 3,10 %). Celkové meziroční tempo růstu objemu vkladů v 1. čtvrtletí výrazně zpomalilo na 4,1 % (přírůstek 296,5 mld. korun). Důvodem byl především meziroční odliv prostředků z termínovaných vkladů (-129,0 mld. korun, -4,5 %). U netermínovaných vkladů se silné tempo růstu drželo (9,9 %, +425,5 mld.). Na celkovém meziročním nárůstu objemu vkladů se z naprosté většiny podílely domácnosti³ (+214,4 mld. korun). Výrazně mírnější nárůsty vkladů byly zaznamenány u nefinančních podniků (+31,2 mld. korun), finančních institucí (+26,1 mld.) a vládních institucí (+21,2 mld.). Mírně klesly vklady nerezidentů v Česku (-3,7 mld. korun).

Úrokové sazby spotřebitelských úvěrů klesly.

Začátek roku 2025 přinesl výraznější pokles úrokových sazeb spotřebitelských úvěrů pro domácnosti ve srovnání s předcházejícími kvartály. Průměrné úročení u nich kleslo o 0,47 p. b. na 8,16 % ke konci března, což bylo nejméně od konce roku 2021. Naopak se téměř nezměnilo průměrné úročení úvěrů na bydlení (+0,03 p. b., 4,74 % ke konci března). V protichůdném směru se totiž vyvíjely úrokové sazby u úvěrů s fixací 1 rok a méně (-0,24 p. b. na 4,91 %) a těch s fixací mezi 5 a 10 lety (+0,92 % na 4,15 %). Objem poskytnutých spotřebních úvěrů si v 1. čtvrtletí 2025 držel vysoké meziroční tempo růstu (9,7 %). Meziroční přírůstek úvěrů na bydlení ke konci března dosahoval 6,0 %, což byl nejvyšší růst za více než dva roky. Toto zrychlení ovlivňovaly především hypoteční úvěry. Tempo růstu úvěrů ze stavebního spoření nadále zvolňovalo, desáté čtvrtletí v řadě ale zůstalo dvouciferné. Pokračující oživení hypotečního trhu bylo patrné na vývoji objemu nových hypotečních smluv. Celkově byly v 1. čtvrtletí uzavřeny smlouvy za 139,8 mld. korun (meziročně +57,9 mld.). Z toho čisté nové úvěry včetně

¹ Zdrojem údajů v této kapitole je databáze ARAD České národní banky. Hodnoty směnných kurzů jsou rovněž převzaty od ČNB.

² Není-li uvedeno jinak, je změnou úrokových sazeb myšlen rozdíl mezi hodnotou ke dni 31. 3. 2025 a 31. 12. 2024.

³ Obyvatelstvo včetně živnostníků.

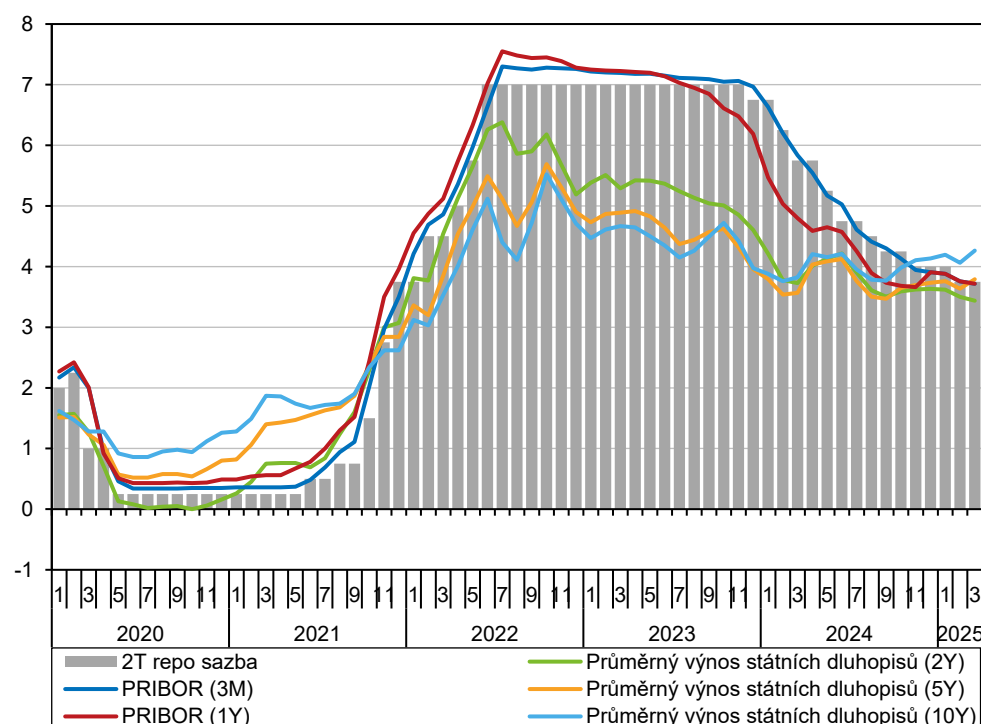

navýšení⁴ tvořily 65,3 mld. korun (+30,3 mld.). Ostatní nová ujednání dosáhla v 1. čtvrtletí 64,9 mld. korun (+23,8 mld.). Nově refinancované úvěry představovaly 9,5 mld. korun (+3,8 mld.) z nových smluv. Celkové zadlužení domácností ke konci března dosahovalo 2 485,7 mld. korun a meziročně bylo vyšší o 6,3 %.

Mírně se snížil podíl úvěrů nefinančních podniků v cizí měně.

Nefinanční podniky si v 1. čtvrtletí celkově v průměru půjčovaly levněji (5,54 % ke konci března, -0,21 p. b.). Stály za tím úvěry nad 30 mil. korun, u nichž se průměrné úročení snížilo o 0,25 p. b. na 5,52 %, a dále úvěry mezi 7,5 a 30 mil. (-0,18 p. b. na 5,35 %). U kategorie úvěrů pod 7,5 mil. korun se průměrná úroková sazba naopak zvýšila o 0,13 p. b. na 6,0 %. Celkový objem úvěrů a pohledávek nefinančních podniků byl ke konci března meziročně vyšší o 4,0 %. Značně výraznější byl přitom růst objemu úvěrů v korunách (6,1 %, hlavně krátkodobé úvěry vzrostly o 14,6 %) než těch v cizí měně (2,0 %, pokles u krátkodobých úvěrů o 5,1 %). Podíl úvěrů v cizí měně na celkovém objemu poskytnutých úvěrů tak mírně klesl na 51,4 %. Objem poskytnutých úvěrů meziročně rostl nejvíce v profesních, vědeckých, technických a administrativních činnostech (24,3 %), ubytování, stravování a pohostinství (19,4 %), ve veřejné správě a obraně, povinném soc. zabezpečení, vzdělávání, zdravotnictví a soc. péči (16,1 %) a ve stavebnictví (10,6 %). U řady odvětví objem úvěrů klesl. Kromě pokračujícího útlumu v těžbě a dobývání (-25,7 %) to bylo v informačních a komunikačních činnostech (-10,9 %), v kulturních, zábavních, rekreačních a ostatních činnostech a činnostech exteritoriálních organizací a orgánů (-9,4 %), ve výrobě a rozvodu elektřiny, plynu, tepla, vzduchu, vody a odpadní vody (-9,1 %), ve velkoobchodě, maloobchodě a opravách a údržbě motorových vozidel (-3,8 %), ve zpracovatelském průmyslu (-1,2 %), peněžnictví a pojišťovnictví (-0,5 %) a v dopravě a skladování (-0,2 %).

Graf č. 16 Tržní úrokové sazby (v %)

Zdroj: ARAD, ČNB

⁴ V nových smlouvách jsou zahrnuty i refinancované úvěry a ostatní ujednání. Refinancované úvěry zahrnují stávající smlouvy sjednané nově u jiné banky, zatímco ostatní nová ujednání jsou stávající smlouvy sjednané s novými podmínkami u stejné banky.